

Hoe gaat de school om met JEUGDZORG

Juridische zaken op een rij voor leraren en ouders van schoolgaande kinderen

Een school kan op verschillende manieren te maken krijgen met jeugdzorg:

1. Het gaat niet goed met een leerling; er moet hulp komen.
2. De Raad voor de Kinderbescherming of Veilig Thuis vraagt informatie over een leerling.
3. Een gezinsvoogd/gezinsmanager/gezinscoach (er worden sinds 2015 veel benamingen gebruikt) vraagt hoe een leerling functioneert.

Wie heeft recht op informatie?

De ouders, want zij hebben de taak hun kind op te voeden. ALLE ouders krijgen alle informatie over hun kind. Dus: gescheiden of niet, met ouderlijk gezag of niet (meer), met ondertoezichtstelling of niet, met uithuisplaatsing of niet. Bij een uithuisplaatsing heeft de school ook te maken met pleegouders: zij krijgen dezelfde informatie als ouders.

Aan wie mag de school verder informatie geven?

- Aan Veilig Thuis als dit onderzoek doet naar mogelijke mishandeling en verwaarlozing van een kind. De school is verplicht een meldcode te hebben over melding doen aan Veilig Thuis als de school vermoedt dat een kind wordt mishandeld of verwaarloosd.
- Aan de Raad voor de Kinderbescherming als deze onderzoek doet.

Zelf informatie geven aan Veilig Thuis of Raad betekent niet dat u ook verplicht bent hen op school met een kind te laten praten!

De school heeft geen verplichting en zelfs niet het recht verder informatie te verstrekken aan wie dan ook. Dit mag alleen met toestemming van de ouders of de jongere zelf als deze 16 jaar of ouder is. Raadt u een jongere wel aan even met zijn ouders te overleggen.

Hier is maar één uitzondering op: aan een gezinsvoogd als het gaat over inlichtingen die **noodzakelijk kunnen worden geacht voor de uitvoering van de OTS.**

Scholen hebben te maken met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), het Burgerlijk Wetboek en met de Jeugdwet. Gegevens mogen alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor ze zijn verzameld en vastgelegd. Dat is voor een school om te volgen hoe de schoolprestaties verlopen, niet voor iets anders. Op grond van de AVG mogen gegevens alleen aan derden worden verstrekt met toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger van een kind of van het kind zelf als hij 16 jaar of ouder is (wettelijk vertegenwoordiger is een ouder met ouderlijk gezag of een voogd. Let op: voogd is niet hetzelfde als gezinsvoogd). Op grond van de Jeugdwet

Wettelijke bepalingen

Algemene Verordening Gegevensbescherming

De AVG scherpt de Wet bescherming persoonsgegevens nog wat aan, zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-en-persoonsgegevens.

mogen gegevens ook zonder toestemming aan een gezinsvoogd worden verstrekt **voor zover deze noodzakelijk kunnen worden geacht voor de uitvoering van de kinderschermingsmaatregel OnderToezichtStelling.**

In de wet is niet te vinden wie geen recht heeft op informatie (dat zou een eindeloze lijst worden!). Behalve de (pleeg)ouders heeft niemand recht op informatie over een kind van een school, behalve dus de in de wet genoemde uitzonderingen: Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en sinds 1 januari 2015 gezinsvoogd voor zover de informatie **noodzakelijk kan worden geacht voor de uitvoering van de OTS.**

Over een school die zonder toestemming inlichtingen geeft aan derden kunnen ouders een klacht indienen bij het bevoegd gezag. Over een openbare school dus bij de gemeente, over een bijzondere school bij het bestuur van de school.

Wie beslist?

Als een kind onder toezicht is gesteld en er dus een gezinsvoogd/-manager/-coach is, hebben de ouders nog gewoon het ouderlijk gezag. Ouders beslissen, ook bij een ondertoezichtstelling. Een gezinsvoogd neemt geen beslissingen, zijn taak is ouders te ondersteunen en adviseren. Dit in tegenstelling tot een voogd, die neemt de taken van de ouders over.

Ondertoezichtstelling (OTS)

Een ondertoezichtstelling wordt uitgesproken door de kinderrechter. Voor een school is het sinds 1 januari 2015 alleen in zoverre van belang of een kind een OTS heeft of niet, dat een gezinsvoogd sommige informatie, namelijk die **noodzakelijk kan worden geacht voor de uitvoering van de OTS** →

Burgerlijk Wetboek

Artikel 1:240

Degene die op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van zijn ambt of beroep tot geheimhouding is verplicht kan, zonder toestemming van degene die het betreft, aan de raad voor de kinderscherming inlichtingen verstrekken, indien dit noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de taken van de raad.

Artikel 1:262 (Ondertoezichtstelling):

1. De stichting houdt toezicht op de minderjarige en zorgt dat aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouders of ouder hulp en steun worden geboden opdat de concrete →

mag krijgen zonder toestemming van ouders of kind vanaf 16. Vermoedelijk zal de gezinsvoogd contact zoeken met school en dan kan de school dus in principe sommige informatie geven. Het is van belang dat de school een duidelijke vraag krijgt en schriftelijk antwoord geeft. Het is nodig in het rapport te controleren hoe deze informatie is weergegeven. Dit mag niet met een telefoontje worden afgedaan.

Uithuisplaatsing (UHP)

Ook een uithuisplaatsing wordt uitgesproken door de kinderrechter. Het kind woont dan niet meer bij zijn ouders. In de meeste gevallen hebben de ouders nog wel het ouderlijk gezag. Ook als dat niet het geval is, hebben de ouders op grond van het Burgerlijk Wetboek artikel 1: 377c recht op alle informatie over hun kind die de school ook zou geven aan ouders met ouderlijk gezag.

De Commissie Samson heeft geconstateerd, dat pleegsettingen leiden tot een verhoogde kans op seksuele misstanden. Scholen moeten daarom extra letten op uit huis geplaatste kinderen, en niet veronderstellen dat daar al hulp is en dus al aandacht is voor alle problemen die zich voordoen.

Toestemming

Ouders en jongeren kunnen toestemming geven om informatie te delen met gezinsvoogd of hulpverlener. Om te kunnen spreken van een daadwerkelijke toestemming van de betrokkene is essentieel dat men in vrijheid ja of nee kan zeggen! (Als iemand onder druk gezet wordt om ja te zeggen is er dus geen toestemming.) Ook moet duidelijk zijn voor welke informatie de toestemming gegeven wordt, aan wie de

informatie wordt gegeven en wat er met die gegevens wordt gedaan. Gegeven toestemming kan ook altijd weer worden ingetrokken! Toestemming om informatie te geven over het ene kind betekent niet automatisch toestemming voor informatie over een ander kind in het gezin.

Wie komt er op bezoek?

Een gezinsvoogd, medewerker van Veilig Thuis, lid van het Zorg (en Advies) Team of wie dan ook, (in een zorgteam werken de jeugdverpleegkundige en de schoolmaatschappelijk werker samen met de intern begeleider van de school) wil soms een kind spreken onder schooltijd of in het schoolgebouw na schooltijd. **Een school kan daar niet gewoon toestemming voor geven, maar is verplicht contact op te nemen met de ouders. Alleen als zij (liefst schriftelijk) toestemming geven kan het gebeuren.** En dan nog: zorgt u er altijd voor dat een kind zich kan voorbereiden op zo'n gesprek, en het niet in zijn eentje hoeft te voeren. Het kind moet zelf een volwassen vertrouwenspersoon kiezen om mee te nemen. Als dat niet allebei kan, hoort het gesprek niet door te gaan.

Ditzelfde geldt voor een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming. Kinderen zijn niet verplicht tot een gesprek en zeker niet onvoorbereid of in hun eentje.

Soms heeft iemand een beschikking van de kinderrechter waarin staat dat hij het kind uit school mag halen. Dan moet de datum wel glashelder zijn. Geen wet verplicht ertoe, maar fatsoenlijk is natuurlijk wel eerst even contact op te nemen met de ouders.

Artikel 1:377c:

Onverminderd het bepaalde in artikel 377b van dit boek (*ouder met gezag is verplicht ouder zonder gezag te informeren*) wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.

Jeugdwet

Artikel 7.3.11 lid 4:

Derden die beroepshalve beschikken over inlichtingen

BEGRIPPEN:

Onder Toezicht Stelling (OTS) is een situatie waarin de ouder(s) door de kinderrechter verplicht zijn ondersteuning en advisering te aanvaarden van een werknemer van een gecertificeerde instelling, de gezinsvoogd, gezinscoach of gezinsmanager. Ouders houden het gezag. (Heeft een kind een voogd dan vervangt deze de ouder en oefent het gezag uit.)

Een **uithuisplaatsing (UHP)** is ook een officiële maatregel van de kinderrechter die een gecertificeerde instelling het recht geeft het kind uit huis te plaatsen.

Instelling en instandhouding van Veilig Thuis, het vroegere Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (AMHK), is sinds 1 januari 2015 een taak van de gemeenten.

Toestemming: elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat informatie wordt doorgegeven.

Landelijke Organisatie
KINDEREN - OUDERS - GROOTOUDERS

www.stichtingkog.info

bedreigingen in de ontwikkeling van de minderjarige, ..., binnen de duur van de ondertoezichtstelling worden weggenomen. De inspanningen van de stichting zijn erop gericht de ouders of de ouder zoveel mogelijk de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van hun kinderen te laten dragen.

Artikel 1:265e (Gedeeltelijk gezag)

1. De kinderrechter kan bij de verlening tot machtiging uithuisplaatsing en ook nadat deze machtiging is verleend, op verzoek bepalen dat het gezag gedeeltelijk wordt uitgeoefend door de stichting die het toezicht uitoefent, voor zover dit noodzakelijk is in verband met de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Hij kan dit doen met betrekking tot:

a. De aanmelding van de minderjarige bij een onderwijsinstelling.

inzake feiten en omstandigheden die de persoon van een onder toezicht gestelde minderjarige, diens verzorging en opvoeding of de persoon van een ouder of voogd betreffen, welke inlichtingen noodzakelijk kunnen worden geacht voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling, verstrekken de gecertificeerde instelling die de ondertoezichtstelling uitvoert, deze inlichtingen desgevraagd of uit eigen beweging, zonder toestemming van de betrokkenen en indien nodig met doorbreking van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep.

De Wet Meldcode huiselijk geweld en

kindermishandeling is ingegaan op 1 juli 2013.

Deze wet verplicht scholen te handelen volgens een meldcode als ze vermoeden dat een kind mishandeld wordt.